

રેલવેમાં રાખવી જોઈ સાવચેતી

૨૬

અને

૧સીક માયનો.

જપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

વારા. લલ્લુભાઈ મોતીચંદ

મુ. પાણીતાણા.

પ્રત ૨૦૦૦.

અમદાવાદ.

સીદી પ્રી-ચંદ્ર પ્રેસમાં ચંદુલાલ જગનલાલે છપાવી.

સંવત ૧૯૬૭—સને ૧૯૧૦

હિંમત બે આના.

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराइट विभाग]

अनुक्रमांक ३१६० वर्गीक

पुस्तकनुं नाम २१२५६ गायत्री

विषय २१६६६५

ગુજરાતી કોમ્પિયુટર સંગ્રહ

પાલીતાણા નેક નામદાર, કુમાર
બહાદુરસિંહજી તથા એડમિનિસ્ટ્રેટ

એવિન સાહેબ બહાદુરનો ઊપકાર.

(બનઝરો.)

પાલીતાણા મુજ રાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૧૬.

મિરદરે કોવમે જાતી, બામબાડી બાંધી ચલાવીર;

પ્રજાજન સુખને કાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૧૭

બજાદો પર યાતો ત્રાસ, તે દુર થયો છે ખાસર;

દીપાંબુ ગોરે રાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૧૮

બહુ હેમ સુધારા કીધા, જન આશીર્વાદો લીધારે;

પાલીતાણા રીસતાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૧૯

જમ નાની બુદ્ધિ મોટી, સાચાએ કરી કસોટીર;

દીન પર દીન વંધતી લાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૨૦

છે જૈન જતરા રથાન, બહુ દીનને મળતું દાનર;

આવે જ્યાં સંધ સમાજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૨૧

છે ન્યાયી રાજ તમારે, સુખ પ્રજા પામતી સારર;

આશીષ દીયે તે આજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૨૨

મોતીચંદ સુત મુણુ ગાહ, તમ શેતક લક્ષુબાધર;

સુમુણુ તણા છે આજ, શ્રી બા'દુરસિંહ મહારાજ. ૨૩

લાવનખરના નેક નામદાર મહારાજ

સરલાવસીંહજીનો ઊપકાર.

(બનઝરો.)

ઉપકાર કર્યો બહુ આજે, શ્રી લાવનખર મહારાજે. ૨૪

અડપેથી કામ ચલાવી, મજબુત સડક બાંધાવીર;

- ગાં સાને, શ્રી ભાવનગર મહારાજે. ૧
- ૧ રેલવે બાંધી, પાલીતાણે જે સાંધીરે;
૨ જન હિત કાજે, શ્રી ભાવનગર મહારાજે. ૨
- ૩ મદોનાં સંકટ કાપ્યાં, ખીજ અભયદાનનાં ચાપ્યારે;
૩ સુકાજ કરી શીસ્તાજે, શ્રી ભાવનગર મહારાજે. ૩
- ૪ આ રાજ અવિચળ રે'જે, શુભ લાભ પ્રજાજન લેજેરે;
૪ લય દુઃખ સંરવેનાં ભાજે, શ્રી ભાવનગર મહારાજે. ૪
- અંતરના આશીર્વાદે, શુભ ગાય મધુરા સાદેરે;
૫ કહે કેશવ વધજે લાજે, શ્રી ભાવનગર મહારાજે. ૫
- શા. કેશવલાલ જમનાદાસ પાલખીવાળા.
અમદાવાદ.
- (ખેડા બાઈ બુડતો તારો રે, અંખે આંધ પાર ઉતારો) એ રામ
પ્રજા દુઃખ પામતી ઘડી રે, થયું સુખ આવતાં ગાડી. ૬૬
- નિર્દય ગાડીત ગાય જણ્યાને, દેતા હતા માહા દુઃખ;
જમ સમાના લેજ ન જ'પે, તોલ ન ભાગી ભુખ. પ્રજા. ૧
- માર પરાણાનો જોરથી મારી, કાઢતા આશ્રીત ધાર;
દેત જેવાને દયા ન હોએ, ઉરવષે તલભાર. પ્રજા. ૨
- જેવ બિચારાનાં કંધ પુલેલાં, દેખીને ક'પે કાય;
જન દયાળુ જોઈને ત્રાસે દીલે આવે દયાય. પ્રજા. ૩
- વાટમાં ભાગે ગાડાનાં પછડાંને, રેતા રખડના ભોક;
ટાઢમાં ઠરતાને તડકે બળતા, એક દળે સડે શોક. પ્રજા. ૪
- પગ પ'રાણે માંડે તેવા, બળદ જોડાતા જોષ;
દીન આખામાં પો'એ પ'રાણે વાટમાં રે'તા કાઈ પ્રજા. ૫
- ગડીતના બાઈ દખ્ખાવાળા પણ, કરતા ઘેડાપર ફેર;
મરી ચાલુકાને કાસે ચલાવે, આણે ન મનમાં મરે. પ્રજા. ૬

પછી ફરે એમ બોલીને ફરતા, મડિ તીહાં કકળાટ;

પુર પજવતા બેસાડ્યોને, કરતા ભાટનો ધાટ.

ટેમ ચુકાવેને ફંદ કરે ખહુ, ખાવાને માટે ખાસ;

બીખારી પેઠે માગે પ'રાણે, આપો દાણોને ધાસ.

પ્રભ. ૯

દાંગાના ઘોડા ટાટા સરીખા, જોડતા જમના ફૂત;

ચાલતાં આંખે ચકકર આવે, તોણ ચક્કાવે જુત.

પ્રભ. ૯

ધરી તુટે જો તીહાં વળી તો, રખડતા રણ મારી;

હુટાર ટોળી આવી મળે તો, ગાભા ઉતારે ત્યાંથી.

પ્રભ. ૧૦

સુખ બેસાડેને લેશ નહોતુ, દુઃખ હતુ દરીઆય;

ધાડપાકુની વાત સાંભળતાં, કંપતી ભારે કાય.

પ્રભ. ૧૧

હાડમારી થતી હૃદયી જાહે, બંધ થઇ તે આજ;

આશિષ્ય એની 'ખા'દુરસિંહને', રે'જો અવિવચન રાજ.

પ્રભ. ૧૨

મીસ્ટર 'ઓવન' સાહેબને સહિ, પ્રભ દે આશીર્વાદ;

સુખરૂપેથી સુજસ કેરો, વરસાબ્યો વરસાદ.

પ્રભ. ૧૩

સંકટ સરવે દુર થયાંને, લે'ર થઇ છે આંહી;

પ્રતાપ એ છે પાલીતાણાનો, વિનવે લલ્લુભાઇ.

પ્રભ. ૧૪

ભોજન ભગતના ચાખખાનો

(મુરખો રળી રળી કમાણો, માથે મેલશે મો'ટો પા'ણો) એ રાગ.

પેસેન્જરોને સુચના

મનવા ભોજ મજા તું માણુ, ગાડી ઝડપે આવી જાણુ;

ટક.

ગાડી પાલીતાણે ચાલુ થઇ છે, શુભ મહુરતની માંહી;

દુઃખ મયુ' ને સુખ થયું છે, હર્ષ ધણેરા થાય.

મનવા. ૧

સીધી સડકપર પાટા પડ્યા છે, તારનાં દોડાં ત્યાંય;

બેસાડ લેઇ ને આવે ને જાયે, રેટેશન કીધુ ચાંહ.

મનવા. ૨

- ઈમાન આપ્યું, જાણીને કળીયુગ માંલ; ૩
- કિતી પાંખે મળ્યાં ભાં, શું બાકી રે ત્યાં. મનવા. ૩
- ઉત્તારે વાતો થતી તી, આવશે ક્યારે પાંખ;
- ભારીને શેર જમાડ્યું, થોંધાટ તેજી આવ. મનવા. ૪
- વાગીને જાગે પેસેન્નર, ટીકટો લેવા જાય;
- મુરખ માનવી પેસે પંડાણી, ધકાવકી ત્યાં થાય. મનવા. ૫
- આંધે બોલીને જાગે દીયે છે, ટીકટ કાપીને ત્યાં;
- બોળે વધારે હોઈ જસ તો, તોળે છે કાંટા માંલ મનવા. ૬
- પાંચમીનીટ પહેલ વાગે ટકારો, પડતી સીમલ ત્યાં;
- બેસાર, માનવી બેસે ત્વરાથી, જાણુ ન કાંઈ રહી જાય. મનવા. ૭
- આંધે, બાકી કે તાર દીયે છે, જોડેનું રેશન જ્યાંય;
- ત્યાંના માણસો ચેતી ઉભા રે, આવે કે બેશી જાય. મનવા. ૮
- આલી શીહોરથી મઢડે આવે, સાંધી પાલીતાણા માંલ;
- બેસે ઉતરતા બહુએ જણાએ, વાર નવ લાગે કાંય. મનવા. ૯
- પાકી પેટલી સુનાં ન મુકશે, ચુક્યા તો ચોર લે જાય;
- માલ શે ને રાશી પછી ત્યાં, વી'વાની વરશી થાય. મનવા. ૧૦
- ચતુઃ નર સૌ ચેતીને રે'જે, લુપ્ત્યા રહે છે સાથ;
- ટી લઈને થાયે પેસેન્નર, મારે પછી તે હાય. મનવા. ૧૧
- શી પ પગ આ ઉરે ધરીને, લેશ ન ચુકશે કાંઈ;
- હિ : ખામણ પેસેન્નરોને, કે'છે લલ્લુભાઈ. મનવા. ૧૨

રેલવેમાં રાખવી બેઠવી સો

દરેક બહેલા માથુસોએ પોતાની પાસે નાની ખીરસાથુ
મેનસીબ હમેશાં રાખવાં.

૨ તે ખીરસાથુકમાં પોતે સુસાધરીમાં સ્થાયે રાખેલા સામાનને
યાદી તથા આપણે જે મામ જવાના હોઈએ તે મામમાં જેને હાં
ઉતરવાના હોઈએ તે સખસનું નામ ઠામ વગેરે સારા અક્ષરથી લખી
બેવું જેથી તે મામમાં જઈ ફાંફાં મારવાં પડે નહીં.

૩ સર્ગા સંબંધી તથા બાઇબંધ દોસ્તદારોને આગલે દોવસે
મળી આવવું અને બનતા સુધી તેમને સ્ટેશન ઉપર ન આવવા વી-
નતી કરવી કારણ કે તેથી ગાડીનો વખત ચુકવાનો યોછો સંભવ રહેશે.

૪ દરેક ઉતારએ યોછામાં યોછો અરથો કેલાક આમળથી
સ્ટેશન ઉપર જવું તેમ કરવાથી નીરતિ ટીકીટ કઢાવાય છે; સર્ગા
વહાલાં જે સ્ટેશન ઉપર આવેલાં હોય છે તે વાતચીત થાય છે; અને
ગાડીમાં પણ બેસવા માં સારી જગા મળે છે.

ટીકીટ કઢાવવા વિશે.

૫ ટીકીટ કરાવતી વખતે બહુજ સાવચેતી રાખવાની જરૂર છે
કારણ કે સ્ટેશન ઉપર ધણા ભાગટા તથા ખીરસા કાતર હોય છે.

૬ પોતાની સથે જે કે.ઈ. માથુસ હોય તે તેને પોતાની સા-
માન સાચવવા બેસાડી પોતે ટીકીટ વાસ્તે જવું અથવા તે પોતે
સામાન સાચવવા બેસવું અને બીજાને ટીકીટ વાસ્તે બોલવો.

૭ જે બીજાને ટીકીટ વાસ્તે બોલવો પડે તો તેને ક્યા સ્ટે-
શનની ટીકીટ લખવાની તેની તેને અરી રીતે સમજ પાડવી.

કરાવવા જતી વખતે ખિસ્સામાં કાંઈપણ જરૂરનો ખર્ચ
 નેટલાક માણસો અંગરખાના ગળવામાં રૂપીઆ મુકી
 મુકી ટીકીટ કરાવા જાય છે. તેથી ખિસ્સા કાતરનારને
 લાભ થાય છે, માટે અંગરખાના ગળવામાં જોખમ મુકી
 રૂપું લટકતું મેલવું નહિ પણ તેને કૂડે ખોશી રાખવું.

૯ પોતાની કોટમાં ધરાણું હોય તો અંગરખા ઉપર બહાર
 રાખવું નહિ. પણ કુડતાની અંદરની બાજુએ બહાર ન દેખાય તેમ
 રાખવું કારણ કે જો ધરાણું ઉપર દેખાતું હોય છે તો લુગ્ગા લોકોને
 દાવ ફાવે છે, આપણે ટીકીટ કરાવવાની ગડબડમાં હોય એ તે વખતે
 તે લુગ્ગા લોકો હળવે રહી આપણી ડેકમાંનું ધરાણું કાઢી લે છે.

૧૦ ટીકીટ કરાવતી વખતે ધક્કા ધક્કી થતી હોય તેવામાં પેસવું
 નહિ પણ બીડ ઓછી થાય ત્યારેજ પેસવું ટીકીટ મળશે નહિ તેથી
 ધક્કા ધક્કી કરી મુકે છે તે મુર્ખનું કામ છે. નક્કી સમજવું કે રેલવેવા-
 જાઓ આલતા સુધી કાઢને મુકી જશે નહિ, માટે ધીરજ રાખવી.

૧૧ ટીકીટ કરાવવા જવું ત્યારે ટીકીટની શી જેટલાજ પૈસા
 પાસે રાખવા કારણ કે જો વધારે પૈસા રાખીએ છીએ તો ભુલ થાય
 છે. જેમકે અમદાવાદથી પેટલાદ સુધીના અગીઆર આના બેસે છે.
 હવે તે અગીઆર આનસને બદલે કેટલાક માણસો એક રૂપીયો રાખે
 છે. તે રૂપીયો ટીકીટ માસ્તરને આપે છે ટીકીટ માસ્તરનો જીવ તે
 વખતે હિતારૂઆની બીડને લીધે ગડબડમાં હોય છે તેથી લુગ્ગાથી એક
 બે પૈસા ઓછા આપી દે છે. માટે ટીકીટની શી જેટલાજ
 પૈસા ટીકીટ માસ્તરને આપવા.

૧૨ ટીકીટની શી જેટલાજ પૈસા લઈ જવા, તે ખરા ખોટા
 તપાસીને લઈ જવા કારણ કે એકાદ પૈસા કે રૂપીઆ જો રાશી ની-

કળસે તો ટીકીટ વીના પાછું આવવું પડશે. મેં
નેજ પૈસા પાસે રાખવા.

૧૩ ફરેક ઉતાડેએ પોતાની પાસે પરચુરણ
કેમકે કોઈ કોઈ વખતે ટીકીટ મારતર પાસે પરચુરણ
ટીકીટ મળતી નથી.

૧૪-અમદાવાદ વગેરે કેટલાક મોટા સ્ટેશનો ઉપર ઉતા
ટીકીટ કરાવતી વખતે હારખ ધ ઉભા રાખેછે. તેથી ધકકા ધકકીઃ
આયછે જેર આશ્વત્તું નથી. તે રવાજ બહુ સારો છે અને તે ઉતા
રૂઝોનાજ ફાયદાનો છે માટે તે રીવાજને માન આપી હારમાં જઈ
ઉભા રહેવું અને પોતાનો વારો આવે ત્યારે ટીકીટ લેવી; પણ જે
હારમાં ઉભા નહીં રહે તો તમને ટીકીટ ધણી મુશ્કેલીથી મળશે.

૧૫ તમે હારમાં ઉભા રહે અને કોઈ તમારો રનેહી તમને
મળે અને કહે કે મારી ટીકીટ કઢાવતાં આવજો તો જે તમારો
રનેહી તમે જે સ્ટેશને જીતવાના છો. તેજ સ્ટેશને ઉતરવાનો હોય
તો તેની પાસેથી ટીકીટના પૈસા ધીરે રહીને ગણી લેવા અને પો-
તાની ટીકીટ સાથે તેની પણ ટીકીટ કઢાવવી. પણ જે તમારો રનેહી
તમે જે સ્ટેશને ઉતરવાના હો તે સ્ટેશને નહીં પણ બીજા સ્ટેશને
ઉતરવાનો હોય તો તેની ટીકીટ કરાવવાની ચોખી ના પાડવી કારણકે
કે એકજ માણસને બે જુદા જુદા સ્ટેશનોની ટીકીટો ટીકીટ મા-
તર આપતા નથી.

૧૬-ઉપર લખેલા પૈસા તમે તમારા રનેહી પાસેથી લ્યો તેને
પોલીસના જોવામાં આવે તો તમને ઘેયને હારમાંથી દુર કરેછે.

૧૭-તેમજ તમે જે હારમાં ઊભા રહો અને તમારા રનેહીને
તમારી સાથે ઘોલાવીને ઉભો રાખો તે પોલીસ જુએ તો તમને ઘે-
યને હારને છોડે હાંકી મુકશે. અને તમાર અપમાન ગણાશે.

૨૨-સુધી ખીજની ટીકીટ કરાવવાના પૈસા લેવા નહો

તકાલ વખતે મેડી મુસવણીમાં આવી પડ્યું છે.

ટીકીટ માસ્તર ટીકીટ આપે કે તુરત પોને જે મલુઓ

ત્રીને ખાતી કરવી કે તે ટીકીટ આપણે માગી તેમ

જો છે કે કાઈ ખીજ સ્ટેશનની ને ત્યારપછી તેની શીના પૈસા

૧ માગી કરવી અને જો કંઈ જાગી શી નાંહી છાપી હોય તે

ટીકીટ માસ્તરને બહેર કરવું કે મેં આટલા પૈસા વધારે આપ્યા.

૨૦-જો જખતે ટીકીટ માસ્તર આપણી તરફ ટીકીટ દે કે તે

જખતે કડપણી તે ટીકીટ લઈ સુચકા ઓળખીશમ્ લખ્યા પ્રમાણે

લખાણ કરવી કરવું કે જે ટીકીટ ઉપાડી લેતાં વાર લાગેછે તો પાસે

જોએ પોણીસને સીપાઈ ધકકાં મારેછે માટે ટીકીટ ઉપાડી લેતાં વાર

કરવી નહીં.

૨૧-કેટલાક માલુસો ઉતાવળમાં શી કિપરાંત વધારાના પૈસા

ટીકીટ માસ્તર પાસેથી પાછા લેવાનું બુલી જમણે અને ટીકીટ લઈ

જોઈતા થાય છે પછી બહાર ગયા પછી પછલા પાછા લેવાનું સાંભરેછે

જે વખતે ટીકીટ માસ્તર પાસે જાયછે તે જો માસ્તર સાસે હોયછે

જો વધારેના પછલા પાછા આપેછે, નહોં તો સીપાઈના ધકકા ખાત્રા

મરેછે.

૨૨-ટીકીટ લીધી કે તરત તે ટીકટનો નંબર વાંચીને અમરે

વાંચનાં ન આવડતું હોય તો કાંઈ ખીજ પાસે વંચાવીને આગળ

કહેલી ખીજના બુકમાં તે નંબર લખી લેવે; કારણ કે જે કલમ

ટીકીટ ખોલાયછે તો તે નંબર જો આપણને માદ હોયછે તો તે રેલ-

વેરાગાને કહેવાથી તેનો તપાસ કરેછે અને વખતે પછલા આપણ

ચડતા નથી.

૨૨-ટીકીટ હરેક માણસે પેતાની ખાસે રોં

જો કાંઈ સ્ટેશનને પેસાણ માણસે કરત હોય તે માંડી ઉપડી જાય તો ટીકીટ પાસે હોવાથી પકડાય છે. પણ જો ટીકીટ ખીજા પાસે હોવા માંડી હોય જનાર માણસને બહુ હેરાન થઈ પડે છે અને કાંઈ કરીને આપી ટીકીટ લેવી પડે છે.

૨૪-નાનાં છોકરાંની ટીકીટ તેના માખતે પેતાની ખાસે રાખી જોઈએ કારણકે છોકરાને ટીકીટ આપવાથી તે બેભાનતા સંભવ રહે છે. જળી વળી નાના છોકરાને માડીમાંથી એકલા કિતરણ કેવામાં આવતા નથી તેથી તેઓને પાછા રહી જવાનો સમજાવે એવો હોય છે.

૨૫-ત્રણ વરસની અંદરનાં છોકરાંની ટીકીટ એકલી નથી ત્રણથી બાર વર્ષનાની અરુધી ટીકીટ બેસે છે અને બાર વર્ષનાનાની આખી ટીકીટ બેસે છે એવો રેલવેનો કાયદો છે.

૨૬-કટલાક માણસો ટીકીટ વિના રેલવેમાં મુસાફરી કરે છે તે માણસ ખરાબ કામ છે; અને વખતે જો પકડાય જાય તો ડાખ શી તથા દંડ આપવો પડે છે, અને હેરાનમાય તે છુટકા.

૨૭-કટલાક માણસો એક સ્ટેશનની ટીકીટ લઈ તેથી આજના સ્ટેશનને જીતે છે ને મનમાં એમ ધારે છે કે વધારેના પૈસા બિતરીશું ત્યાં આપીશું પણ તેમા તેમની ભૂલ છે કારણ કે આજના સ્ટેશનને ડાખ શી આપવી પડે છે. દાખલા તરીકે કાંઈ માણસે આજુંદ મુઘીની ટીકીટ આઠ આના આપીને લીધી પણ માડીમાં એકા પછી તેને વડોદરે જવાનો વિચાર થાય તો તે માણસે આજુંદ બિતરી તરત ચાર આના આપી વડોદરની ટીકીટ લઈ ખાજીમાં બેસવું પણ જો આજુંદથી ટીકીટ લીધા વિના જાય તો ચાર હુ આઠ આના આપવા પડે છે.

૩૨—પ્રમાણે જ્યારે અથવા ટીકીટ કરાવવા જવું
પોટકુ સાથે લઈ જવું. કારણ કે ટીકીટ કરાવતાં
ને ગાડી ઉપડી જાય તો હુકમ પડે નહીં.

૩૩—ટીકીટ વેચવી તે રેલવેના કાયદા પ્રમાણે ગુન્હો છે.
જો ટીકીટ લીધા પછી આપણો વિચાર બદલાઈ જાય તો
રાખવી નહીં પણ ટીકીટ મારતરને પાછી આપવી અને
રીટના પેસા પાછા લેવાં.

૩૪—કેટલાક માણસો ટીકીટને ખેસને છેડે બાંધે છે અથવા
હાથમાં રાખી મુકે છે અથવા ખિસ્સામાં છુટી મુકે છે તેથી કોઈ
વખતે ટીકીટ ખોવાય છે માટે ટીકીટને અંગરખાની કસે બાંધવી.
અગર પાકીટમાં મુકવી અને તે પાકીટ સારી પેઠે સાચવવું.

૩૫—જો આપણી પાસે રીટર્ન ટીકીટ હોય તો જે સ્ટેશને
આપણે ઉતારવાના હોય તે ત્યાં અરધી ફાડી આપવી અને અરધી
આપણી પાસે રાખવી.

૩૬—જો વચમાં કોઈ સ્ટેશને મુકામ કરવો પડે તો ત્યાં
ટીકીટ આપી દેવી નહીં કેટલાક માણસો ભુલથી ટીકીટ આપી દે છે
માટે સાવચેતી રાખવી.

આંખામાં પેસતા રાખવા જોઈતી સાવચેતી.

૩૭—ટીકીટ લઈને બહાર નીકળ્યા એટલે જો ઉતારણને આં-
ખમાં લેતા હોય તો તરત પોતાનો સામાન લઈ ટીકીટ કપાવી આં-
ખમાં જવું; પણ જો બીડ હોય તો ઊતાવળ કરીને અંદર જવું
નહીં કારણ કે ધક્કા ધક્કીમાં જવાથી કોઈનાં પાકીટો ચોરાય છે;
કોઈના પાંખડીનાં તોરા કપાય છે અને નાના છોકરાંની ટોપીયો જાય
છે, અને જો સાથે નાના છોકરાં હોય છે તો તે બિચારા કચરાઈ
જાય છે અને શુભરાણુ કરી મેલે છે.

૩૫—જો આપણી પાસે બહુ સામાન હોય તે મજુર પાસે રેલવેનો પાસ હોવો જોઈએ કે મજુરને અંદર દાખલ કરતા નથી, તે મજુરની

૩૬—કેટલાક ઉતારિયા પાસે રેલવેના બોન્ને હોય છે તોપણ પૈસા બચાવની ખાતરી અંપારમાં દાખલ થવા જાય છે ત્યાં આગળ હોય છે તે તેનો કાંટા બિપરાંતનો બોન્ને જો પર જવા કહે છે તે વખતે તે ઉતારિ ગાભરે પડી જવાનો વખત થઈ ગયો હોવાથી ઘણી રહી જાય છે માટે સાંથી સારો રસ્તો એ છે કે કરતાં વધારે બોન્ને હોય તે તોળાવવો અને તેનું મુલ્ય લેવી તેથી કાંઈ પણ સ્ટેશને હરકત પડશે નહીં.

૩૭—કેટલાક ઉતારિયાને જ્યારે સીપાઇ કાંટા ઉપ છે ત્યારે ગાડી ઉપડી જવાની બીકથી અથવા તો પૈસા આશાથી તે સીપાઇને બે આના કે ચાર આના આપે છે. તે કામ છે, અને વળી તે સ્ટેશન તો કદી જવા દેશે પણ જો તમે ઉતરશો તે સ્ટેશને પાછા સીપાઇ રોકશે માટે સુચના છત્રી પ્રમાણે વર્તવું.

૩૮—ત્રીજા વર્ગના ઉતારિયાને દર એક ટીકીટ દીઠ બંગાળી પંદર શેર એટલે આપણા ત્રીસ શેર, બીજા વર્ગના ઉતારિયાને દર એક ટીકીટ દીઠ બંગાળી ત્રીસ શેર એટલે આપણા સાઠ શેર, અને પહેલા વર્ગના ઉતારિયાને દર એક ટીકીટ દીઠ બંગાળી સાઠ શેર એટલે આપણા એકસોને વીસ શેર, મફત લઈ જવા દે છે. તે બિપરાંત હોય તે તોળાવવો પડે છે એટલે કે આપણી પાસે બોન્ને

ના પોણી જણ બાદ કરતાં પણ મળતું નુર
પ્રેમને તે રીસીટ કામથી રાખવી કારણ કે કાઈ
ને રીસીટ વખતે આપણા બાંધી રાકે તો તે રીસીટ
ખાતે વેચવી સર્વ નથી.

તે ટીકીટ લીધા ખામાના કટલા કટલા, દાગીના છે તે

૧ વેચવી નહીં પણ

ગીટના પેસા પાછા લેવાં રાખવી બોધતી સાવચેતી

૩૧—કટલાક

ના ઉભી રહે સારે જ ગાડીમાં બેસવા જવું; પણ
હાથમાં રાખી મુકે તે સારે ગાડી ઉપર બેસવું નહીં.

અગર પાકીટમાં ગાડીમાં પોતાની કામના વધારે માણસો બેઠા હોય

૩૨—બેસવા કાળજી રાખવી.

આપણે બેઠકલાક માણસો ખાલી ડાંગમાં બેસવા દોડાદોડ કરે છે
આપણી જુલમ છે. વળી ખાનામાં પુષ્કળ જગ્યા ખાલી હોય છતાં

માણસોને બેસવા ના પાડે છે. તે પાછળથી પસ્તાય છે કેમકે

ટીકીટમાં જગ્યા હોવાથી ઠંડ વગેરે નીચ વરણના સૌકિને ગાર્ડ ધક્કા

મારી આપણી સાથે બેસારે છે માટે પોતાના ખાનામાં જગ્યા હોય

૧. આખરેદાર આપણી કામના માણસોને બોલાવીને બેસારવા તેથી

અરસપરસ મુસાફરીમાં ધણી કાયદો થાય છે.

૪૩—મોટી ગાડીમાં દરેક ખાનામાં દસ માણસ બેસાડવાનો

કરાવ છે અને નાની ગાડીમાં દરેક ખાનામાં આઠ માણસ બેસાડ-

વાનો કરાવ છે, માટે જ ખાનામાં તેટલા માણસ બેઠા હોય, તે

ખાનામાં બેસવા જવું નહીં કેમકે તેમ કસ્ટમી કાઈ કાઈ વખતે

ગાડીમાં આસમરી થાય છે.

૪૪-મનની પાસેના પેઢે
જેસાં તો સાર કારણ કે ને દેવ
આવ છે તો પહેલાં જે જોઈ ઉપાસે .

૪૫-નાના રોસનોએ ગાડી બે .
નથી માટે તેવા રોસનો ઉપર ફોફા માર
તે ડાખામાં બેસી બધું .

ગાડીના બારણા આગળ બેસવાથી

૪૬-કેટલાક લોકો રોસનો તથા નદીયોન
લયથી બારણા આગળ બેસવા માળામાળી તથા
તે બહુ મુખાંધનુ કામ છે .

૪૭-ગાડીના બારણા આગળ બેસવાથી બધું
પગનાં આંગળાં કપાક નય છે માટે સમજી માણસે
બારણા આગળ બેસવું નહીં .

૪૮-કદાપી કમનશીબે જે ગાડીની વચમાં જગા ન
બારણા આગળ બેસવું પડે તો દરેક રોસનો બારણું ઉઘાડતી
સતી વખતે બહુ સાવચેતી સખવી. જરા પણ જે મફલત ,
તો તેનું મહું પરીણામ આવશે .

૪૯-કેટલીક વખતે ભુલથી બારણાની કડી વાસ્થા વિનાન
રહી જાય છે તેથી બારણા આગળ બેસનાર ઉતાર જાણે છે બા-
રણું સારી રીતે વાસેલું છે તેથી તે બારણા ઉપર હાથીને યુકવા
અગર બહાર જોવા જાય છે તે વખતે બારણાને આંકડી નહી
વાસેલી હોવાથી બારણું એકદમ ઉઘડી પડે છે અને તે ઉતાર બ-
હાર રસ્તા ઉપર પુટી પડે છે અને સખત ધન પામે છે. માટે

ન્યારે ન્યારે બારણું ઊઘડે ત્યારે
બહુ કાળજી રાખવી.

બારણું વાસવા વાંકા વળી આંકડી બ-
ક પાધડી હોય છે તે પડી નય છે માટે
ત્યારે માથા ઉપર ટોપી કે પાધડી રાખવી નહીં.

આગળ બેસવાથી ચાલતી ગાડીએ બહાર બેવાનું
કેટલાક ટોપી અને પાધડી સહિત બહાર જુએ
અપાટામાં તે ટોપી કે પાધડી ઉડી નય છે. માટે
પાધડી રાખી બહાર બેવું નહીં.

ડીના બારણા આગળ બેસવાથી દરેક સ્ટેશને માણુ-
કંતર થાયછે તેથી બેસનારને ધણી અડચણ પડે છે.
ખતે બીજા ઉતારૂઓની સાથે પોતાનો સામાન પણ તણાઈ
કેટલીક વખતે બેડા કે લાકડી પડી નય છે

ગાડીમાં બેઠા પછી રાખવાની સાવચેતી.

૫૩-ગાડીમાં બેઠા પછી સઉથી પહેલું કામ એ કરવાનું છે કે
જે ડબ્બામાં આપણે બેઠા હોઈએ તેનો નંબર આપણી ખીરસાં બુ-
કમાં લખી લેવો. કારણ કે કેઈ કોઈ વખતે તે નંબર બહુ કામનો
થઈ પડે છે. કેટલીક વખતે ઉતારૂઓ પેશાબ પાણી કરવા બિતરે
છે ત્યારે તેમને પોતાનો ડબ્બો જડતો નથી તેથી આ ડબ્બાથી પેલે
ડબ્બે ફાંફાં મારવાં પડે છે પણ જો ડબ્બો નંબર જાણુતા હોઈએ
તો ફાંફાં મારવા પડતા નથી.

૫૪-વળી કેટલાક ઉતારૂઓ પોતાના મુકામે ઉતરવામાં બિતા-
બજ કરેછે તેથી પાછળ છત્રી, પાણીનો અંબુ વગેરે ગાડીમાં ભુલી

જન્ય છે તે જો હયાને નંબર ૨

ઉપર તાર કરી તે હયામાં તજ

૫૫-પોતાનો સામાન પોતે ૫

તળે મુકવો. ફેટલાક બિતાઈઆ બેસેદં

મુકે છે ક્યાં તે ભુલ બરેલું છે જ્યાં

ગેરે સામાન રાખવો.

૫૬-દરેક સ્ટેશને જ્યારે પોતાના ૫.

ત્યારે પોતાના સામાનના દાગીના ગણી જોવા.

૫૭-ફેટલાક માણસો તમારી પાસે માલ :

સાથે ગાડીમાં વાતચીતથી તમારું મન આરશી લેદં

પારી ખવરાવી તથા ડાહી ડાહી વાતો કરી તમારો

ઉપર બેસારે છે; અને છેવટે તમારી પાસે શીશી વસ્તુ

રૂપિઆ છે વગેરે કળે કળે પુછી લે છે, અને તમને ૨

શીખામણુ આપે છે આવી રીતે એક જણુ તમને વાતોમ.

અને બીજો તમારું પાકીટ ઉપાડી પોખારા ગણે છે. માટે

શુસને ઝાળખી કાઢી તેવાઓથી સાવચેત રહેવું.

૫૮ વળી ફેટલાક હમ લોકો તમારી સાથે આગળની પિં

કાઠશે અને જાણે આગળ આપણે મળ્યા છીએ એવું ડોળ કર.

અને તમને અમ બતાવશે કે હું તો ધણો સાલસ માણસ છું પછી

જ્યારે તમારી સાથે બહુજ મેળાપ થશે ત્યારે કહેશે કે બબે ઘડી

આરામ લ્યો. આખો દિવસ શી રીતે બેશો રહેવાય. આપણે બે

જણુ છીએ એટલે વારાફરતી જરા ઉઘ લઇએ એમ કહી પેહેલો

પોતે બીજો જાય છે; પણ આશરે એકાદેક કલાક મોઢે લુગડું ઝાઢી

હવે આપ સુધ રહેલ જુદાકે
 હું બેઠો છું એમ કહી વાતને
 ભર જીપમાં પડશે ત્યારે તે હાગ મા-
 ડ કાણુ જાણુ કયે સ્ટેશને ઉતરી જાય
 આવા ધણા દાખલા બન્યા છે માટે
 ત્રી વખતે તરતુ પોલીસને તથા માર્ડને

“જિંધવું નહીં”, “જગતો” હવે ને જાવતો
 વ રેલવેમાં થાય છે.

વંખતે આપણી સાથે પારશી મુસલમાન કે કોઈ
 નરકેસ માણસો બેઠેલા હોય છે તે લોકો આપણે જો
 છીએ તો આચારીતા એકદમ યુગ પાડે છે કે એ
 એ બાણીયા ! ઉઠ ! ઉઠ ! તારે ક્યાં જવું છે ? તારે તે
 એકદમ આંખો ચોળતો બોલી ઉઠે છે કે ? મારે દમણુ
 હ તારે પેલા મરકરા કહે છે કે ઉતરી પડ, ઉતરી પડ આ
 હ છે. ઝટ કર નહિ તો હમણે ગાડી ચાલશે. એટલે તે બી-
 રો ઉતાવળો ઉતાવળો પોતાનો સામાન લઈ ગાડીમાંથી ઉતરી પડે
 છે અને ગાડી ચાલી જાય છે પછી તે માણસ પહેલે કે આ કયું
 સ્ટેશન છે ? તારે કોઈ માણસ સ્ટેશનનું ખરું નામ કહે છે કે આતેક
 અંકલેશ્વર છે. તારે તે પોક મુકીને રૂએ છે. કેમકે પેલા મરકરા ગમે
 તે સ્ટેશનનું નામ દમણુ કહીને તેને ઉતારી મુકે હા માટે તેવા લો-
 કાથી પણ સાવચેત રહેવું.

૧૧ આપણે જે ખાનામાં બેઠા હોઈએ તે ખાનામાં જે ઢંડ
 બેસવા આવે તો તેને નરમાશથી કહેવું કે બાઈ આગળના ડબ્બામાં

જલ્દી માગ છે માટે આગળ જા જમ.
 છે. વગેરે બે શબ્દ નિહાસથી કહેશે તો.
 બે તેની સાથે અબેતબે કરી દુઝારથી
 જારશે અને સિપાઈને કે ગાર્ડને બોલાવી

૬૨ બે જોરજુલમથી આપણા ખ
 આપણે ખીજ ખાનામાં જવું પશુ તેની સાથ

૬૩ કેટલાક માણસો ગાડીમાં લડી મરે છે
 છે કારણ કે કોઈના આપની ગાડી નથી અને કોઈ
 રહેવાનું નથી બધાએ ધડીના મેમાન છે માટે લડાલડી

૬૪ “અંગ્રેજના રાજમાં ઢેડ મારે ધકે” એ કહે
 જાવ રેલવેમાં સારી રીતે થાય છે. આ બાબત સર્વ લોકો
 સરકારને અરજી કરવી જોઈએ કે ઢેડ લોકો સાર દરેક દ્રેઠ
 બે ખાના જુદા રાખવા.

૬૫ આપણી ટીકીટ ખોવાએલી આપણને માલમ પડે કે હ
 ગાર્ડને જાહેર કરવું કે મારી આટલામા નંબરની ટીકીટ ખોવાઈ છે.

૬૬ ગાડીમાંથી ઉતરતી વખતે બહુ સાવચેતી રાખવી. નાના
 સ્ટેશને મડી થેડીજવાર થોભે છે માટે અગાથી પોતાનાં પેટકાં
 તૈયાર કરી રાખવા અને સ્ટેશન આવે કે તરત ઉતરી પડવું માટે
 સ્ટેશને બહુ ઉતાવળ કરવી વહીં પશુ ધીથી પોતાનો બધો સામાન
 જાઈ સંધી પછળ ઉતરવું.

૬૭-આપણી કાથે ગાડીમાં જે માણસ બેઠું હોય તેનું નામ
 જામ આપણી ખીસ્કામાં લખી લેવું મને આપણે ઈધ વસ્તુ
 ગાડીમાં જુલી જઈએ અથવા તે માણસ જુલી જાય તો ગાર્ડને ક
 હેવા થાય કે મારી સાથે ફલાણા મામનો ફલાણા માણસ બેઠો હતો.

ના લોટા બરી માડીના બારણા
 કે ને લોટા હાથમાંથી ખસી પડે
 પાણી પીવું નહીં.

પણ, પાછળ રહી જાય તો જે સ્ટેશન
 ગાર્ડને તથા સ્ટેશન માસ્તરને ખબર
 પાછળના સ્ટેશન રહી ગયું છે, તેમજ
 પણ સ્ટેશન માસ્તરને ખબર આપવી.

યા બીજા વર્ગના ઉતારને ઉપયોગી.

લા તથા બીજા વર્ગના ઉતારોએ જે ખાનામાં ગોરા
 ય તે ખાનામાં આવતા સુધી બેસવું નહીં; કારણ કે
 વખતે કાળો ગોરી આમડો વચ્ચે માડીમાં તકરાર થાય છે.

૧-આવતા સુધી રાતની મુસાફરી પેહેલાં તથા બીજા વર્ગના
 વગર સોબતીએ કરવી નહીં. કારણ કે જે આખા ડાખામાં
 એકલા જ હોય તે કાંઈ કાંઈ વખતે જીવનું જોખમ થવા-
 વકી છે. એવા થણા હાખણ બન્યા છે કે જેના પેહેલા તથા
 બીજા વર્ગમાં એકલા બેઠેલા ઉતારના જન ગયા છે. માટે જે આ-
 પણી સાથે ખાનામાં બીજે કોઈ હોય તો હરકત નહીં; નહીં તો
 રાત્રે ત્રીજા વર્ગમાં મુસાફરી કરવી.

૭૨-કોઈ કહેશે નિરાતે ઉઘી જવા સારું તો પેહેલા તથા
 બીજા વર્ગની ટીકીટો લઈએ છીએ; ને રાતે તમે ત્રીજા વર્ગમાં
 બેસવા કહો તે ઠીક નહીં. આના જવાબમાં આગળ અમે કહી ગયા
 છીએ કે માડીમાં જીવનું જોખમ જોખમ બરેલું છે.

૭૩-પેહેલા તથા બીજા વર્ગના ડાખામાં પેસાળખાના હેય છે

તેમાં જતી વખતે સંભાળ
 નહીં. કાઈ કાઈ વખતે બારણ
 કે અંદરથી ઉઘડતું નથી અને
 વાસ્તે બહુ કાળજી રાખવી.

૭૪-પેહેલા અને બીજા વર્ગના
 ઉપર બાંધેલું પાટીયું વાંચવું કે આ ૫
 થોડે માટે છે કારણ કે સ્ત્રીઓને માટે રા
 બેસી જવાય છે તો અધવચ્ચે તે ખાતું ખા
 બેસવું પડે છે.

વચમાં મુકામ કરવા વિશે

૭૫-દરેક સો માઇલ એક દિવસ સુધી (૨૪
 મુકામ કરી શકાય છે.

૭૬-જો ઉતાર વચમાં મુકામ કરે તેણે ટીકીટ કે
 ટીકીટ પાછળ શેરો કરાવી લેવા કે ફક્ત રેશને મુકામ .

૭૭-સો માઇલ કરતાં ઓછી લંબાઇના મુસાફરો રસ્તા
 તે રેશને મુકામ કરી શકે પણ જો રેશનથી ટીકીટ લીધી
 ત્યાં ચોવીસ કલાકની અંદર પહોંચવું જોઈએ.

૭૮-જો ગાડીને વાસ્તે ટીકીટ લીધી હોય તેમાંજ પાછી મુસા-
 ફરી કરવી જેમકે પેસેન્જર ટ્રેનની ટીકીટ લઈ મેઇલમાં જવું નહીં.

૭૯-જેની પાસે જતા આવતાની (ડબલ) પેહેલા તથા બીજા
 વર્ગની ટીકીટ હોય તે રસ્તામાં ગમે તે રેશને ઉતરી શકે.

૮૦-જાત વળતની પહેલા તથા બીજા વર્ગની ટીકીટ ઓ-
 જામાં ઓછા ૭ માસ ચાલે છે.

ના જ કલાસની ટીકી? તથા
કે જે
પાન માટે.
શ્રીને સાથે લખને ત્રીજા વર્ગના
માટે છે.

ન્યાં પચાસ સાઠ પુરષો બેઠા હોય
બેસવું તે જોખમ બરેલું છે, કેમકે
જુદા જુદા સ્વભાવના માણસો બેસે છે.
નથી કેટલાક લોકો જાણી જોઈને તે શ્રીને
લાશબ્દ બોલે છે. અને વખતે તેની મસ્કરી પણ
થના પુરષોની નજર, તે શ્રી ઉપર જાય છે તે શ્રી
અહીં શ્રીને નહીં દેખાવાથી મુઝાય છે, કોઈની સાથે
જોડતી નથી અને તે મુસાફરી તેને આસન કેદ જેવા સાહે છે
જો પોતાની સાથે બે ચાર શ્રીયો હોય અથવા તો કોઈ
સારી કોમન શ્રીઓ બેઠી હોય તો તે શ્રીસાથે બેસવામાં
રક્ત નથી, સૌથી સારો રસ્તો એ છે કે શ્રીને સાથે લખને
વું હોય તો જેલમાં અથવા ખીજા વર્ગમાં બેસવું અથવા તો શ્રીને
ત્રીજા વર્ગના શ્રીઓના ડબ્બામાં પોતાની કોમન શ્રીઓ સાથે બેસાડવી.
૮૫ જેલમાં તથા ખીજા વર્ગના ડબ્બામાં શ્રીઓએ ગત્રે એકલા
બેસવું નહીં કે જ્યાં કે જ્યાં પ્રસંગે પોતાના લાજ લુંટાવતો સંભવ રહે છે
૮૬-ત્રીજા વર્ગના ડબ્બામાં જો કોઈ શ્રીઓ બેઠેલી નહોતી તો
શ્રીઓને પોતાના નથે બેસાડવા પુરુષોને બલ મજબૂત કરવામાં આવે છે
૮૭-કે જ્યાં કે જ્યાં વખતે શ્રીઓના ડબ્બામાં પુરુષો શ્રીનો સ્વાંગ
ધારી બેસે છે માટે તેમના સાવચેત રહેવું.

૮૮-સીઓએ પોતાના
નહિ નાના બાળકની માતાએ

૮૯-સીઓએ પોતાની ટી
કીટને જીવની પેઠે જાળવવી.

૯૦-સીઓએ ચાલતા સુધી ગા
ગાડીમાં એકાદ સારા સ્વભાવની તથા પો
જખાણુ કરવી.

૯૧-ચાલતા સુધી સીઓએ ધકકા ધકકી
નહીં તેમજ ઓળખણુ વગરના માણસને ટીકીટ
પણ નહીં.

પરચુરણુ.

૯૨-મોટા રોશને શીવાય નાના રોશનેએ કદી પે
કરવા ઉતરવું નહીં કમકે નાના રોશને ગાડી બે મીનીટ કરતા
ચોક્કતી નથી.

૯૩-કેટલાક માણસો રાત્રે પેસાળ પાણી કરવા ઉતરે છે,
વખતે તેમને પોતાનો ડબ્બો જડતો નથી. માટે ચાલતા સુધી રાત્ર
ગાડીમાંથી ઉતરવું નહીં,

૯૪-ગાડીમાંથી ઉતરતી વખતે સાવચેતી રાખવી, ને જો પાસે
કણો બોલે હોય તો મજુર કરવો તે મજુર પાસે પટો હોય છે
તેનો નંબર જોવો અને જો પટો ન હોય તો તેને વીખુટો મેલવો નહીં

૯૫-ચાલતી ગાડીએ કદી બારણું ઉઘાડવું નહીં,

અમાપ્ત.

વીરો.

કયાંચકી આલ્યો. એ દર્શી.

એ તો જમણા છે લાઇ;

ઠાલી ઠગની ઠગાઇ. ટેક

ચરે, આવે જો ખતા ખઇ,
નહીં, મોટી એ મુરખાઇ. શુકન ૧

જન શત્રુએ, ખંડ કારમાં કીધાં;
વિજય કરી, રાએ ફરિ રાજ લીધાં. શુકન. ૨

સમો જાયછે, જાય હાથથી બાહ;
મત હઠી જાયછે, તતકાળની તાહ, શુકન ૩

જેતાં મનુષ્યનાં, કષ્ટના વણુશ છે કામ;
મુહુરત મેલો પડ્યાં, સોને દેવનું નામ. શુકન ૪

હયથો આડી હોય જો, જોજ છે અપ જોગ;
વાર કવાર ન વાંચશો, આપે કરતાં હિયોગ. શુકન. ૫

આ કહુંછું અનુભવ થકી, નહિં મિથ્યા મમત શી;
વેહેમ તજો અરા વહાલાઓ, કરો કામ હિંમત થી, શુકન. ૬

કષ્ટક કહે ટાળ્યા નવ દળે, લખ્યા છટીના લેખ;
તોપણ તે શોધે શુકનને, પુછે છે માન મેખ. શુકન. ૭

શોધે શરદો શીખીને, અંદ્ર સુરજ નાડી,
સત્ય અસત્ય શોધ્યા વિના, દંભ રાખેછે દહાડી. શુકન ૮

રાગીનો રાગ મટાડવા, શોધો વેદક સાયુ;
જાતને મંત્ર જુઠા જણી, ડાટો દંભીનું ડાયુ; શુકન. ૯

મુખ્ય કોઠો કરે માનતા, જાણે રાગ ઘટાડે;
દેવી દેવો નથી લાંચીયાં, લાંચ લઇને મટાડે. શુકન. ૧૦

માનતાથી જો મરે નહીં, જરવાળાજ જીવે;

પુરી સ્થાને પાંચમી. ૭.

જાન્યારી સરો. પાંચ માસ:

ભાવે જલે પ્રભુને જલે, ૭૫

સરોરીયાને શી

મુલ્ય મહાનુભવ, પરનારીશું પ્રીત.

મુલ્ય સરોરીયા, સદાના કુસંગે જલે લાગરી,
તજ ટેવ જુલે, બાવળીયો વાવ્યાથી જ
જે ધંધો પાથી ચાકો છે, જુગાર તણો
ફાકટ શાંખો ફાકો છે.

જે દાર દુશ્વારી જનનું, બલિયુ કરું છીરા
જલિયુ તવ જેતું તનમનનું

જેવાર નથી જમમાં જિનો, જિજ્ઞાસ ન કોઈ કરે

ચિતાતુર જે' જલે જો

ચાંદી પેરીને જોડાનો, ધંધો જે મોંઢા જોડાનો;

રસ્તો છે દોરી લોડાનો.

સનન ન કો સંગ નથી કરતું, ચગડોળ સમુ મન જે' કરતું;

મળતા: સગી લાં મન કરતું.

જે વગર મે'નતના ધંધાથી, તારાજ થયા લક્ષ્યાધિપતી;

મહાને આપણ મળતું નથી.

પળમાં ધનવાન બંને તુતો, પણ એક પછી આંસુ છુટો;

દીલા લમણે દેખ્યો સુલો.

મોંઢો જે મારગ લાગ્યાથી, લાગીસમ મનીયા બંધે લાથી;

જીખ માગીને ભાગ્યા ત્યાંથી.

મુલ્ય

મુલ્ય મહે

મુલ્ય સરોરીયા

મન જે' કરતું;

મુલ્ય સરોરીયા. ૫

મુલ્ય સરોરીયા. ૬.

મુલ્ય સરોરીયા. ૭

મુલ્ય સરોરીયા. ૮

હપે જુગદુ બેઠી;

સુણુ સટોરીયા. ૯.

નંદ ન હીસે લેશ કદા;

સુણુ સટોરીયા. ૧૦

પાડે ત્યાં બે ફાટે;

સુણુ સટોરીયા. ૧૧

નાચે કુદે સામા જૈને;

પ્રિયને,

સુણુ સટોરીયા. ૧૨

ભારી, પકડે તો જેલ લીયો ધારી;

મોહ ધારી,

સુણુ સટોરીયા. ૧૩

જામ બધી, સુખ લેશ ન ભાળે એક કદી;

કુનીયા માંજ રહી,

સુણુ સટોરીયા. ૧૪

ધરો એથી ઝાઝાં, નિજ કુળતણી ધટશે માઝા;

કાતણાં વાગે વાળાં.

સુણુ સટોરીયા. ૧૫

દામાંહે પાપ અતી, મૃત્યુથી પામે માઠી ગતી;

ઝાદિક પશુ સંધરતુ નથી.

સુણુ સટોરીયા. ૧૬

૭ ઉત્તમ ધંધાઓ બહુએ કરી મે'નત ને રળતા સહુએ;

લે લક્ષ વિષે તુજને કહુએ.

સુણુ સટોરીયા. ૧૭

કેશવ શીખ ઉર ધરજે સારી, તજ સટાને મતુ ધારી;

હારી બેઠા કંઈ કંઈ મારી,

સુણુ સટોરીયા. ૧૮

બે સ્ત્રીના પતિની ફોજેતી.

વીતી બાપુ વિરનાર ખીજ ના કરશે;

વચ્ચમ તાણુ દાર, તથાપિ લેશ ન કરશે;

સુખ જશે સ

અકલકલ ઉધી. વ

ખાજક પથ હાંસી &

અમેજી સાચુ માનજે

ધંધો થાએ ધુળ, મુળ

ગોળીમાંનું નીર, સુકાઈ થ.

લાડુ કીધા હોય, તથાપિ રાખ

ખાવા દાણે ખાસ, શોક્યનો &

અમૃત સરખો આર તે, વિષ સમે.

વીતિ તે વિચારશે, બીતર ભડકા થાય

ડાણો હોએ તોય, દિવાનો દુનિયાં બાપે

કડવા વેણો મિઠાં, ગણીને શાનાં સાંખે;

મારી મે'ણાં લોક, ડામ દાઝવાપર દે છે,

ના કરવાનું કામ કર્યું શાટે કે' છે;

માટે બંધુ માહરા, જે નારી કરશે નહીં;

પોકારી કહુ છું છતાં, કરશે તો મરશે સહી.

લગ્ન પ્રસંગે રંગ, ખરો શોક્યોનો જન્મે,

મંગળમાં મો'કાણુ કરંતી મંડપ કામે,

ગણેશ બેઠા ગણી, સંબંધી આવે જોવા,

કુટે છાતી એક, ખીજી ત્યાં બેસે શેવા,

વી'વાની વરશી ગણી. ગાળો ગીત ગવાય છે,

જે નારીના નાથની, આમ ફળેતી થાય છે.

ઘેટા બાહે જન્મ, એમ જે લડતી નારી.

લેશ ન રાખે લાજ, વસુ છુ વનમા ધારી,

નવા કાળે,
નાકકે આળે,
આંખે ભામતી
કાસે બે કામની.

૫

વાળી, જ્યારે આવે,
શય, શેવ શી રીતે ભાવે,
ધાન તાન તે દી બહુ ચઢવું,
આમ, રહે છે રોજ સળગતું
જળ્યા હોય ત્યાં, બળ્યાં ક્યાંથી ભાળશે,
વહીને દુઃખના, દી દુનિઆમાં ગાળશે.

૬

ન બજેલા ભૂપ; ચૂપ થૈ રેવું પડશે.
શય કદી ધનવાન સ્વાન સમ તે આચડશે,
ગુણીયજી વેલા ચયાં, નાર બે કાધી તેથી,
શાણા બુલ્યા ભાન, માન ગમાવ્યું એથી,
વાધણ કેરા વાસમાં, સુખની આશા શી રહે,
ધર ધર નિંદા થાય છે, નિજ વીતી કેશવ કહે.

૭

આવિકૃત્યને કેર કરનાર માખાપ પ્રત્યે પુત્રાનો આપ.

સુખ ચતુર સુખણ એ રાહ.

ઓ દુષ્ટ પીતા, દીકરી વેચી ધન લેત્રા શું ધાય છે,
અમળ લેને, બજારી નહિ પણ અતે તેતો લાલ છે
એ પાપ થકી કાઠા પડશે, છાતીપર જમ આવી ચઢશે.
ધગધગતા ખીલા ખામડશે, ઓ દુષ્ટ પીતા
વૃદ્ધસંગ સુકન્ના એકરી ચઢી, જોવા જન મળીયા એક ધડી;
ગુજ કેમ ન છાલી ફાડી પડી, ઓ દુષ્ટ પીતા.

૮૬

૧

૨

મડદા સાથે સીંદણ બાંધી,
 શું ? આપ પાક ખાધો બાંધી,
 કુધંધા ક્યાં સુખ્યો તુજને, દુઃખ
 રેડ્યો શું નહિ તુજને સુજને, =
 શું હાથપગો પહીયા માગી, કન્યાવિક્ર
 લે પાપી મૃત્યુને માગી ? ઓ દુષ્ટ ખા
 છે ગાય અને દીકરી સરખી, દોરે ત્યાં
 શું ? વેચે છે હરખી હરખી, ઓ દુષ્ટ ખા
 ધન આપ્યું તે કરને જ્વરો, હાંસલમાં મોં કા
 આખર તું તો માગી ખાશે ઓ દુષ્ટ પીતા.
 કસાઈ હુણે બકરી ઘેટી, તું તો વન કરતો નીજ
 તે ને તારામાં બહુ છેટી, ઓ દુષ્ટ પીતા.
 આ અબળા અંતે શું કરશે, રડતી બગતી કુવે પડે.
 કાં નિસાસા સાંખી મરશે, ઓ દુષ્ટ પીતા.
 કિશવ શીખ આ હિરમાં ધરશે, સૌ શાંઘ મળી અંધી કરશે
 તો સજનો શુભ સુકિત વરશે,
 છે અરજી આ, રંડાતી રામાઓ દેખી આપને,
 ધિકાર હજો, કન્યાવિક્રય કરનારાં માખ્યાપને,

૧૦

વૃદ્ધપતિ ત્રીયા દુઃખ દર્શન.

ભાઈઓ જેની સારજી બુઝીરે, તેને પીડા અંતર ઊંડી-એ રાગ.
 અરે બારે દુઃખમાં ભારી રે, વહુ શું લેદના મારી, એ ટક
 પાપી પીતાએ ધાવલ મીઠી, ગુણમ કરીને ભરે,
 પોતાતણી પીડા ટાળવા કાળે, જેથી કમવે દુર, અરે બારે.૧

૧૦ થયાં દસબાર;

શાધવાને ભરથાર, ઝેરે ભારે. ૨

સત્રીજી વખત વરનાર.

તાતે ન કરીયો વિચાર, અરે ભારે. ૩

કાકીકું. શાધી છુદો ભરથાર

રૂપેયા, તાતે હજાર યે-ચાર અરે ભારે. ૪

ધીસારી, ભાગી પોતાની ભૂખ;

કામુ નજેમુ, લજવી જનેતાની કુખ, અરે ભારે. ૫

નવાને કાળે, આપી છુદાને કું બાળ;

આદર કીધો, લગ્ન લીધાં તતકાળ અરે ભારે. ૬

એ લગ્ન લખાવ્યુ, તેડાવ્યા જોશી ત્યાં;

પતી પુરમાં આવ્યો, સાંભળી કંપી કાચ, અરે ભારે. ૭

આવી પતી માંડવે ઉભો, ઉંટીયા સરખો જણાય;

પી મને વાગી કટારી, પીડે ધણી પિંડમાં. અરે ભારે. ૮

ક સમુદ્રમાં કુબી પડી ત્યાં, પરણી એવા પતી સાથ;

કું અખળાનું કાંઈ ન આશ્યું, તર્ત ધર્યો મેં હાથ, અરે ભારે. ૯

વળતે દીને જન કાકી વીદાયે, મેલ્યો મેં મારીયાનો સાથ

રોતી કકળતી સાસરે આવી, નજરે નિહાળ્યો મેં નાથ, અરે ભારે. ૧૦

ઝેર હળાહળ જાળ આપી મને, જોઈ છુદાઈપ બાણ;

અરરર ઓ પ્રભુ આ શું બનાવ્યુ, દુખથી વાળ્યો ઘાણ, અરે ભારે. ૧૧

જુગારીને શીખામણ.

(વાડીના લમણ, દાક્ષ મિઠિરે ચાંપાનેરની—એ—રાગ)

જુગારી જનો, જુગદુ રમ્યાની ટેવ રાળજે

૩૬

કાજ માઠામાં માકું અતિ આ મણો,

લાજ લેશ ન જણો જગમાં રે,

જુગારી જનો, ૧

જોયા હાથ બેહાથ જન
 રાયા દુત રમત રમનારે,
 ખેલે પતે પાસે કે ઠેરમુઠી,
 મંશે નાણું ધસણુ ધરખારે,
 રમે અંગના વચ્ચે વેચી જુગટે,
 બમે ભુંડા હાલેથી પછી બાપ રે,
 ચિત્ત ચોરી કર્યામાં રહે રાત દી,
 વીત લેવાને મન બલચામરે,
 કુળ બોલે જુગાર રમી બાપનું,
 સુળ હિની કરે છે ધર માંબરે,
 તજે સંગ સબન સહ તેમનો,
 બજે ભુડા જુગારી કહી લોકરે,
 તોલ તરણા સમાન નાત જાતમાં,
 બોલ લખાડી સડમાં લેખાય રે,
 બોયુ પાંડવે રાજ જુગટુ રમી,
 બેયુ નળરાગએ ધણુ દુઃખ રે,
 જ્યારે પર પચુપણુ આવે પુન્યનાં,
 ત્યારે પાપી પુકાં પુરે દાવ રે,
 પાપ અમાપ લખ્યુ છે સિદ્ધાંતમાં,
 છાપ નકની લેશો નહીં આપરે,
 કહે કેશવ ને તેવી ટેવને,
 રહે નાક ને નાણુ જમમાંબરે,

જુગા

જુગારી ન

જુગારી જનો

જુગારી જનો, ૬

જુગારી જનો, ૧૦

જુગારી જનો, ૧૧

જુગારી જનો, ૧૨

૪ સુધારો.

૧૧રેરે—એ રાગ.

૧. ઉચ્ચ નીચથી જુડેરે; એ ટક.

૨. સુધારે કુધારો કમિય;

૩. યો; જાણ્યો સુધારો ન સિદ્ધ; અરે. ૧

૪. વળ્યો; દુનીયા મધે દાંડ;

૫. દીલ કંપે ઉપજે અંગ દિયાલ. અરે. ૨

૬. ૧૧મ સુધારાએ, લલચાળ્યા લોકને ફેલક;

૭. બસડાઈ આર્યો, જાય હેટલમાં થોક. અરે. ૩

૮. વિપરીત ચાલે, હેટલમાં વેહેવાર;

૯. સચવાય ન કોઈના, જમને જુઓ નીરધાર. અરે. ૪

૧૦. વાસણુ યવનને અડકે તો, આલંડશેટ ગણાય;

૧૧. રેતીથી મીશ્રીત વાસણુ, કહો કેમ નહી અબડાય, અરે. ૫

૧૨. વાસણુમાં યવનને આર્યો ખાય પીએ એક ઠામ;

૧૩. એકજ પાણીમાં વાસણુ બેળે, રહે નહી કેમ રામ; અરે. ૬

૧૪. બક્ષાબક્ષા વિવેક રહે નહી, વાણી વિવલ ન વિચાર;

૧૫. રસના રસની લાલચે લોકો, થાય હેટલે ખુવાર. અરે. ૭

૧૬. સ્વરમ તજે ને ધરમ તજે વળી, કર્મ કઠેર બંધાય; ર. ૧૦

૧૭. વાળુ કર્યા પછી રાત્રીએ જમવાથી, રોગ અજાણ્ય થાય. અરે

૧૮. જીભના સ્વાદથી પપામાં પૂજો, છુપી રીતે કુકે છેક; ૧૧

૧૯. પૈસા મળે નહી તો ચોરી કરે જમ મુકાદે નિજ કુળ ટક. અરે ૮

૨૦. રસના સ્વાદથી સાતે વ્યસનો, આવી અડે છે અંગ;

૨૧. અગાર ને ન વિચાર રહે કાઈ, થાય છે નીતિનો ભંગ. અરે. ૧૦

બાળ યુવાન જનો હોદ
 ઘોડો સુધારનો પવન ફુંક
 હોદલમાં હિંચ વરણને જમ
 આહ પાણી સોડા લેમલેટાદીક,
 કંદમુળના બજયા બટાટાની, કા
 હા ! હોદલે હિંચ વરણપર, વાળ્યું
 શ્રી ગુરુ હંસવિજયજીના શિષ્ય શ્રી. ર
 તાસ હુકમથી લોક હિતાર્થે, રચી કવિ
 નામ સુધારો તજ સૌ કરજો, સાચો સુ
 શીખ સુગુરુની સ્વીકારી હોદલમાં, કરશે નહ
 સદાચાર ને કુળ મરજદા, સાચવજો શુભ પેર,
 આ બવ પરમવ સુધરે જેથી, સાંકળવડ લીલા

વ્યસનીનાં સંકષ્ટાંશુઃ

(રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજે રે—એ રાગ ,

સુણો સમજી સકલ નરનારી રે, કહુ હીત શીખામણ સાર.
 વધે દિનપરદિન અવિચારી, બોલે કુળ બાપનું બહુ વ્યસની
 બૂલી બાન હોદલમાં જાએરે, રાશી વાશીને એક બાએરે;
 મોટા રોગના ભોગી તે થાએ, જોલે કુળ બાપનું બહુ વ્યસની રે
 ક રવાદે બટાટા જમતારે, જોયા જો ના પાટીયે બમતારે;
 મારે માસ જુગાર રમતા, બોલે કુળ બાપનું બહુ વ્યસની રે. ૩
 ધરખારીનું રાંધ્યુ ન ગમતુરે, ખાત હોદલમાં મન બમતુરે;
 રહે પાપનું ત્રાજવુ નમતુ. બોલે કુળ બાપનું બહુ વ્યસની રે. ૪
 બોધ ધર્મગુરુનો ન માનેરે, મુજ થ ના પુજ સમાને રે;
 પાકયા હિંદમાં એવા હોવને, બોલે કુળ બાપનું બહુ વ્યસનીરે. ૫

આપ બાળે રે;
 ૫૧ બહુ વ્યસનીરે; ૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે ૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૨૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૩૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૪૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૫૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૬૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૭૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૮૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૦
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૧
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૨
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૩
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૪
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૫
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૬
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૭
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૮
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૯૯
 આપનું બહુ વ્યસનીરે, ૧૦૦

ત્રીતાણામાં જન્માર્થ જનારને સુચના.

જે જન્મણુ જનેતે વિનંતી કરવામાં આવે છે, કે શ્રી શૈવ-
 ગર ઉપર દાદાનાં દર્શન કરવા જતી વખતે ધણા જન્મણુઓ
 ની પાસેનાં ધણાં ધર્મશાળાનાં કેટલીયે મા મુકાને જાય છે. તે
 જુજ જોખમ ભરેલું છે કે કેવેરે લોકો તેનો લાભ લેઈ શકે
 નાં કાંઈ નવાઈ જવું નથી તેવા સારી પેટે જાણે છે કે જુજ
 ઉપર જનર આજમાં આજા ત્રણ આર લોક પહેલા પોતાના મુકા-
 ને આવી શકે તેમ નથી, જેથી નિરાંત પોતાનું કાર્ય સદા કરે
 આટે કોઈપણ જન્મણુએ તેમ નહિ કરતાં, આજુદજી કદમાણુની
 ચેલીએ પોતાની પાસેનું જોખમ મુકી ન જવું, જેથી નુકશ નમાં આવવા
 અંભવ રહે નહિ, આ સુચના અવશ્ય ધ્યાનમાં રાખવા લેખકની ખાસ
 વિનંતી છે

તદો તૈયાર છે.

પ્રથુલીભદ્ર ચરીત્ર, નેમ .
નો વીળેગ

શેત્રુંગ મહાત્મ
કુધારાનો ચીતર ભાગ ૧
પાલીતાણા માનસીંગજી ૦
માન મુસાફરીની વાર્તા
ક્રીપાળ મહારાજનું નાટક
વેરાગ શતક

શેત્રુંગના ઉધાર
જૈન લાવણી સંગ્રહ

મહાવીર ચરીત્ર
નેમનાથ ચરીત્ર

શાંતીનાથ ચરીત્ર
મુડીપતી ચરીત્ર

જૈનરામાયણ

શલોકા સંગ્રહ

નારકીના ચીત્રની પોથી

ધનાશાળીભદ્રનો રોસ
હરીજલ મચ્છી નોવેલ

દેવ વંદન મળા

ગહુલી સંગ્રહ

પ્રમુખી કુમાર ચરીત્ર

૧. લો.
૨. જો
૩. જો
ભાગ ૧ લો.

૨ જો

૩ જો

ક્રિયા નંવાણું પ્રકારી પૂજા

નારાસ અર્થ સહિત

મહારાજનેરાસ અર્થ સહિત

માનવલનો રાસ

ના બોજનનો સસ

નયુસણ પર્વની કથા

જૈન લગ્ન વીધી

એ સિવાય બીજી ઘણી જાતનાં પુસ્તકો અમારે સાંથી છે.

વેરા લલ્લુભાઈ મોતીચંદ

જૈન પુસ્તકો વેચનાર.

મુ. પાલીતાણા

